

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

11. september 2014*

»Præjudiciel forelæggelse — national støtteordning, hvorefter der tildeles omsættelige grønne certifikater til anlæg, der er beliggende i den omhandlede region og producerer elektricitet fra vedvarende energikilder — forpligtelse for elektricitetsleverandørerne til årligt at indgive et vist antal certifikater til den kompetente myndighed — afslag på at tage hensyn til oprindelsesgarantier fra andre EU-medlemsstater og stater, som er parter i EØS-aftalen — administrativ bøde ved manglende indgivelse af certifikater — direktiv 2001/77/EF — artikel 5 — frie varebevægelser — artikel 28 EF — artikel 11 og 13 i EØS-aftalen — direktiv 2003/54/EF — artikel 3«

I de forenede sager C-204/12 – C-208/12,

angående anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af rechtbank van eerste aanleg te Brussel (Belgien) ved afgørelser af 16. april 2012, indgået til Domstolen den 30. april 2012, i sagerne

Essent Belgium NV

mod

Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt,

procesdeltagere:

Vlaams Gewest,

Vlaamse Gemeenschap (sagerne C-204/12, C-206/12 og C-208/12),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen, og dommerne J. Malenovský og A. Prechal (refererende dommer),

generaladvokat: Y. Bot

justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 21. marts 2013,

* Processprog: nederlandsk.

efter at der er afgivet indlæg af:

- Essent Belgium NV ved advokaten D. Haverbeke og W. Vandorpe
- Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt, Vlaams Gewest og Vlaamse Gemeenschap ved advokaten S. Vernailen og B. Goosens
- den nederlandske regering ved B. Koopman, M. Bulterman og C. Wissels, som befuldmægtigede
- Europa-Kommissionen ved O. Beynet, K. Herrmann og E. Manhaeve, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 8. maj 2013,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 18 TEUF, 34 TEUF og 36 TEUF, af artikel 4, 11 og 13 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde af 2. maj 1992 (EFT 1994 L 1, s. 3, herefter »EØS-aftalen«), af artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/77/EF af 27. september 2001 om fremme af elektricitet produceret fra vedvarende energikilder inden for det indre marked for elektricitet (EFT L 283, s. 33) samt af artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 96/92/EF (EUT L 176, s. 37).
- 2 Anmodningerne er blevet indgivet under sager mellem Essent Belgium NV (herefter »Essent«) på den ene side og Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (reguleringsmyndighed for elektricitets- og gasmarkedet, herefter »VREG«), Vlaams Gewest (Den Flamske Region) og Vlaamse Gemeenschap (Det Flamske Fællesskab) på den anden side vedrørende administrative bøder, som VREG har pålagt Essent for manglende indgivelse af certifikater, hvorved det godtgøres, at den mængde elektricitet, der fremgår heraf, er blevet produceret fra vedvarende energikilder (herefter »grønne certifikater«).

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 2001/77

- 3 Direktiv 2001/77 er fra den 1. januar 2012 blevet ophævet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og om ændring og senere ophævelse af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF (EUT L 140, s. 16). Henset til tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagerne skal bestemmelserne i direktiv 2001/77 imidlertid tages i betragtning.
- 4 Følgende fremgår af 1.-3., 10., 11., 14. og 15. betragtning til direktiv 2001/77:
 - »(1) De vedvarende energikilder udnyttes i dag ikke fuldt ud i Fællesskabet. Fællesskabet erkender, at det er nødvendigt at prioritere fremme af vedvarende energikilder, fordi deres udnyttelse bidrager til miljøbeskyttelsen og den bæredygtige udvikling. Dette kan desuden skabe lokale arbejdspladser, have en positiv indvirkning på den sociale samhørighed, bidrage til

forsyningsikkerheden og fremskynde opfyldelsen af Kyotoforpligtelserne. Det er derfor nødvendigt at sikre en bedre udnyttelse af dette potentiale inden for rammerne af det indre marked for elektricitet.

- (2) [...] Fællesskabet [lægger] stor vægt på at fremme elektricitet produceret fra vedvarende energikilder såvel af hensyn til miljøet som for at sikre og sprede elforsyningskilderne samt styrke den sociale og økonomiske samhørighed. [...]
- (3) Øget brug af elektricitet fra vedvarende energikilder er en vigtig del af den pakke af foranstaltninger, som må iværksættes, hvis Kyotoprotokollen til De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer, i det følgende benævnt »Kyotoprotokollen«, skal efterkommes, samt af enhver pakke af politiske tiltag til opfyldelse af yderligere forpligtelser.

[...]

- (10) Dette direktiv forpligter ikke medlemsstaterne til at anerkende købet af en oprindelsesgaranti fra andre medlemsstater eller det tilsvarende køb af elektricitet som bidrag til opfyldelse af en national kvoteforpligtelse. Med henblik på at lette handelen med elektricitet fra vedvarende energikilder og for at øge gennemsigtigheden for forbrugerne, når disse skal vælge mellem elektricitet produceret fra ikke-vedvarende og elektricitet produceret fra vedvarende energikilder, er en oprindelsesgaranti for denne type elektricitet imidlertid nødvendig. Oprindelsesgarantiordninger indebærer ikke i sig selv en ret til at blive omfattet af de nationale støtteordninger i forskellige medlemsstater. Det er vigtigt, at alle former for elektricitet fra vedvarende energikilder er omfattet af en sådan oprindelsesgaranti.

- (11) Der bør klart skelnes mellem oprindelsesgarantier og salgbare grønne certifikater.

[...]

- (14) Medlemsstaterne har forskellige ordninger for støtte til vedvarende energikilder i nationalt regi, herunder grønne certifikater, investeringsstøtte, skattefritagelse, -nedsættelse eller -refusion og direkte prisstøtte. Et vigtigt middel til at nå målet med dette direktiv er at sikre, at disse ordninger fungerer, som de skal, indtil der etableres en fællesskabsramme, således at investorernes tillid bevares.
- (15) I betragtning af den begrænsede erfaring med nationale ordninger og den nuværende relativt begrænsede andel af elektricitet fra vedvarende energikilder, der er omfattet af ordninger for prisstøtte i Fællesskabet, er det for tidligt at fastlægge en fællesskabsramme for støtteordninger.«

5 Artikel 1 i direktiv 2001/77 bestemte:

»Formålet med dette direktiv er at fremme en forøgelse af vedvarende energikilders bidrag til produktionen af elektricitet inden for det indre marked for elektricitet og skabe grundlaget for en kommende fællesskabsramme herfor.«

6 Direktivets artikel 2 med overskriften »Definitioner« havde følgende ordlyd:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

- d) »elforbrug«: den nationale elproduktion, herunder egenproduktion, plus import, minus eksport (bruttoelforbrug).

[...]«

7 Direktivets artikel 3, stk. 1 og 2, bestemte:

»1. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at fremme et øget forbrug af elektricitet fra vedvarende energikilder i overensstemmelse med de fastsatte vejledende, nationale mål, jf. stk. 2. Foranstaltningerne bør stå i rimeligt forhold til det mål, der skal nås.

2. Senest den 27. oktober 2002 og derefter hvert femte år vedtager og offentliggør medlemsstaterne en rapport med de vejledende, nationale mål for det fremtidige forbrug af elektricitet fra vedvarende energikilder udtrykt som en procentdel af elforbruget for de næste ti år. Rapporten skal ligeledes indeholde en redegørelse for, hvilke foranstaltninger der er truffet eller påtænkes på nationalt plan med henblik på at nå disse vejledende, nationale mål. Ved fastsættelsen af målene indtil 2010 skal medlemsstaterne:

— tage hensyn til referenceværdierne i bilaget

— sørge for, at målene er forenelige med de nationale forpligtelser, de enkelte medlemsstater måtte have påtaget sig inden for rammerne af de klimapolitiske forpligtelser, der er accepteret af Fællesskabet i henhold til Kyotoprotokollen til De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer.«

8 Samme direktivs artikel 4 med overskriften »Støtteordninger« fastsatte:

»1. Med forbehold af [EF-]traktatens artikel 87 og 88 vurderer [Europa-]Kommissionen anvendelsen af sådanne ordninger i medlemsstaterne, hvorefter elproducenter på grundlag af bestemmelser udstedt af de offentlige myndigheder modtager direkte eller indirekte støtte, og som kunne virke begrænsende på handelen, idet udgangspunktet skal være, at disse ordninger bidrager til virkeliggørelsen af målene i traktatens artikel 6 og 174.

2. Senest den 27. oktober 2005 forelægger Kommissionen en veldokumenteret rapport om de erfaringer, der er gjort med anvendelsen og sameksistensen af de forskellige ordninger, der er omhandlet i stk. 1. I denne rapport foretages der en vurdering af, i hvor høj grad det er lykkedes ved hjælp af de i stk. 1 omhandlede støtteordninger at fremme forbruget af elektricitet produceret fra vedvarende energikilder i overensstemmelse med de i artikel 3, stk. 2, omhandlede vejledende, nationale mål, og af nævnte ordningers omkostningseffektivitet. Rapporten ledsages om nødvendigt af et forslag til en fællesskabsramme for ordninger for støtte til elektricitet fra vedvarende energikilder.

[...]«

9 Artikel 5 i direktiv 2001/77 med overskriften »Oprindelsesgaranti for elektricitet fra vedvarende energikilder« bestemte:

»1. Senest den 27. oktober 2003 sikrer medlemsstaterne, at det kan garanteres, at elektricitet fra vedvarende energikilder faktisk er produceret fra sådanne energikilder, jf. definitionen i dette direktiv, efter objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier, som fastsættes af de enkelte medlemsstater. De sørger for, at der efter anmodning udstedes oprindelsesgarantier med dette formål.

[...]

3. Oprindelsesgarantierne skal:

- angive, hvilken energikilde den pågældende mængde elektricitet er produceret fra, angive produktionsdatoer og -steder, og, hvis det drejer sig om vandkraftværker, præcisere de pågældende anlægs kapacitet, samt
- gøre det muligt for producenter af elektricitet fra vedvarende energikilder at dokumentere, at den elektricitet, de sælger, er elektricitet fra vedvarende energikilder i dette direktivs forstand.

4. Medlemsstaterne bør gensidigt anerkende oprindelsesgarantier udstedt i henhold til stk. 2 som bevis udelukkende for de i stk. 3 omhandlede bestemmelser. Enhver ikke-ankendelse af oprindelsesgarantier som et sådant bevis – navnlig med henblik på forebyggelse af svig – skal ske på grundlag af objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier. Hvis en medlemsstat nægter at anerkende en oprindelsesgaranti, kan Kommissionen forpligte den pågældende medlemsstat til at anerkende oprindelsesgarantien, navnlig under hensyn til objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier, som ligger til grund for anerkendelsen.

[...]«

- 10 Som det fremgår af det første afsnit i bilaget til direktiv 2001/77, indeholder bilaget referenceværdier for fastsættelsen af nationale, vejledende mål for andelen af elektricitet fra vedvarende energikilder som omhandlet i direktivets artikel 3, stk. 2. Det fremgår af den tabel, der er indeholdt i bilaget, og af forklaringerne hertil, at nævnte referenceværdier for hver medlemsstat henviser dels til »den nationale produktion« af elektricitet fra vedvarende energikilder i 1997, dels til andelen af grøn elektricitet i elforbruget, udtrykt i procent for henholdsvis 1997 og 2010, idet denne andel er »baseret på den nationale produktion af [elektricitet fra vedvarende energikilder] divideret med bruttoelforbruget«.
- 11 Direktiv 2001/77 blev indarbejdet i EØS-aftalen ved afgørelse truffet af Det Blandede EØS-udvalg nr. 102/2005 af 8. juli 2005 om ændring af bilag IV (energi) til EØS-aftalen (EUT L 306, s. 34). Denne afgørelse trådte i kraft den 1. september 2006.

Direktiv 2003/54

- 12 Direktiv 2003/54 er fra den 3. marts 2011 blevet ophævet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT L 211, s. 55). Henset til tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagerne skal bestemmelserne i direktiv 2003/54 imidlertid tages i betragtning.
- 13 Artikel 3, stk. 1, i direktiv 2003/54 bestemte:

»Medlemsstaterne påser på grundlag af deres institutionelle opbygning og under behørig iagttagelse af subsidiaritetsprincippet, at elektricitetsselskaber drives efter dette direktivs principper, jf. dog stk. 2, med henblik på at etablere et konkurrencebaseret, sikkert og miljømæssigt bæredygtigt elektricitetsmarked. De afstår fra at forskelsbehandle disse selskaber for så vidt angår såvel rettigheder som forpligtelser.«
- 14 Direktiv 2003/54 blev indarbejdet i EØS-aftalen ved afgørelse truffet af Det Blandede EØS-udvalg nr. 146/2005 af 2. december 2005 om ændring af bilag IV (energi) til EØS-aftalen (EUT 2006 L 53, s. 43). Denne afgørelse trådte i kraft den 1. juni 2007.

Belgisk ret

Det flamske dekret om forvaltning af elektricitetsmarkedet

- 15 Vlaams decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (det flamske dekret om forvaltning af elektricitetsmarkedet) af 17. juli 2000 (*Belgisch Staatsblad*, 22.9.2000, s. 32166, herefter »elektricitetsdekretet«) havde bl.a. til formål at gennemføre direktiv 2001/77 og 2003/54. Ved dekretet blev der indført en støtteordning for elektricitet fra vedvarende energikilder (herefter »grøn elektricitet«). Dekretet blev ophævet ved et dekret af 8. maj 2009.
- 16 Elektricitetsdekretets artikel 2, nr. 17, definerede grønne certifikater som »immaterielle omsættelige goder, som viser, at en producent i et bestemt år har fremstillet en bestemt mængde grøn elektricitet udtrykt i kWh«.
- 17 Dekretets artikel 22 fastsatte, at »[p]å anmodning af producenten udsteder reguleringsmyndigheden et grønt certifikat pr. 1 000 kWh grøn elektricitet, som den pågældende producent godtgør at have produceret i regionen Flandern [...]«.
- 18 Dekretets artikel 23, stk. 1, fastsatte, at »[e]nhver, der leverer elektricitet til slutaftagere, der er tilsluttet distributionsnettet eller transmissionsnettet, er forpligtet til årligt inden den 31. marts til reguleringsmyndigheden at indgive det antal grønne certifikater, som er blevet fastsat i henhold til stk. 2 [...]«.
- 19 Det fremgår af dekretets artikel 23, stk. 2, at det antal grønne certifikater, der således skulle indgives, i det væsentlige blev fastsat ved at multiplicere den samlede mængde elektricitet, som den pågældende leverandør havde leveret det foregående år, med en koefficient, der for årene 2005-2009 var fastsat til henholdsvis 0,020, 0,025, 0,030, 0,0375 og 0,0450.
- 20 Elektricitetsdekretets artikel 24 fastsatte, at »Vlaamse regering [(den flamske regering)] fastsætter de nærmere gennemførelsesregler og procedurer for tildeling af grønne certifikater, samt hvilke certifikater der kan anses for at opfylde forpligtelsen i henhold til artikel 23«.
- 21 Dekretets artikel 25 fastsatte, at »[d]en flamske regering bemyndiges til efter høring af reguleringsmyndigheden og ud fra tilsvarende eller ligeværdige garantier for udstedelsen af sådanne certifikater at godkende grønne certifikater for elektricitet, som ikke er produceret i regionen Flandern, jf. dog artikel [23] [...]«.
- 22 Dekretets artikel 37, stk. 2, bestemte, at den administrative bøde for tilsidesættelse af samme dekrets artikel 23, stk. 1, fra den 31. marts 2005 blev fastsat til 125 EUR pr. manglende certifikat.

Den flamske regerings bekendtgørelse om fremme af produktion af elektricitet fra vedvarende energikilder

- 23 Elektricitetsdekretets artikel 24 blev gennemført ved besluit van de vlaamse regering inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen (den flamske regerings bekendtgørelse om fremme af produktion af elektricitet fra vedvarende energikilder) af 5. marts 2004 (*Belgisch Staatsblad*, 23.3.2004, s. 16296, herefter »bekendtgørelsen af 5. marts 2004«).
- 24 I den affattelse af nævnte bekendtgørelse, der fulgte af ændringer hertil foretaget ved vlaamse regerings bekendtgørelse af 25. februar 2005 (*Belgisch Staatsblad*, 8.3.2005, s. 9440, herefter »bekendtgørelsen af 25. februar 2005«), som finder anvendelse i sag C-204/12, indeholdt bekendtgørelsen af 5. marts 2004 bl.a. artikel 15, stk. 1, som opregnede de energikilder, hvorfra den producerede elektricitet måtte hidrøre med henblik på at få tildelt et grønt certifikat, der var godkendt af VREG.

25 I den affattelse af bekendtgørelsen af 5. marts 2004, der fulgte af ændringer hertil foretaget ved vlaamse regerings bekendtgørelse af 8. juli 2005 (*Belgisch Staatsblad*, 17.2.2006, s. 8515, herefter »bekendtgørelsen af 8. juli 2005«), som finder anvendelse i sagerne C-205/12 – C-208/12, var desuden indeholdt de følgende bestemmelser.

26 Denne bekendtgørelse definerede »oprindelsesgarantier« som »dokumentation, der godtgør, at en mængde elektricitet, der leveres til slutaftagere, er fremstillet ved hjælp af vedvarende energikilder«.

27 Nævnte bekendtgørelses artikel 13 bestemte:

»§ 1. Oplysningerne vedrørende tildelte grønne certifikater registreres af VREG i en central database. [...]

§ 2. Af grønne certifikater skal fremgå mindst følgende oplysninger:

[...]

6° hvorvidt det grønne certifikat kan godkendes eller ikke godkendes med hensyn til opfyldelse af certifikatbetingelserne i henhold til artikel 15

[...]

§ 3. Bemærkningen i henhold til stk. 2, nr. 6, er:

1° »kan godkendes«, hvis det grønne certifikat opfylder betingelserne i artikel 15, stk. 1 [...]

2° »kan ikke godkendes«, hvis det grønne certifikat ikke opfylder betingelserne i artikel 15, stk. 1 [...]

[...]«

28 Samme bekendtgørelses artikel 15, stk. 3, bestemte:

»Grønne certifikater, der anvendes som oprindelsesgarantier i overensstemmelse med underafdeling III, kan også anvendes til opfyldelse af certifikatforpligtelsen, på betingelse af, at bemærkningen i henhold til artikel 13, stk. 2, nr. 6, er »kan godkendes« [...]«

29 Nævnte bekendtgørelses artikel 15a og 15c var indeholdt i underafdeling III med overskriften »Brug af grønne certifikater som oprindelsesgarantier«. Disse bestemmelser fastsatte følgende:

»Artikel 15a. § 1. Grønne certifikater kan anvendes som oprindelsesgarantier ved salg af elektricitet til slutaftagere som [grøn elektricitet].

[...]

Artikel 15c. § 1. En oprindelsesgaranti hidrørende fra en anden region eller fra et andet land kan indføres i regionen Flandern for her at blive anvendt som oprindelsesgaranti [...]

[...]

§ 2. Når en oprindelsesgaranti indføres fra en anden region eller et andet land, registreres dets oplysninger i den centrale database som et grønt certifikat med følgende bemærkninger:

1° »kan ikke godkendes« [...]

[...]

Grønne certifikater fra en anden region eller et andet land kan registreres med bemærkningen »kan godkendes«, såfremt den flamske regering i henhold til [elektricitetsdekretets] artikel 25 beslutter at godkende de pågældende certifikater.

Registreringen finder sted, når den kompetente myndighed i den anden region eller det andet land har tilstillet VREG de nødvendige oplysninger fra oprindelsesgarantien, og efter at det andet land eller den anden region definitivt har gjort oprindelsesgarantien ubrugelig dér.

[...]«

Twisten i hovedsagerne og de præjudicielle spørgsmål

- 30 Essent var mellem 2003 og 2009 i sin egenskab af elektricitetsleverandør omfattet af forpligtelsen i henhold til elektricitetsdekretets artikel 23, stk. 1, til årligt at indgive et vist antal grønne certifikater til VREG (herefter »kvoteforpligtelsen«).
- 31 Med henblik på at opfylde den kvoteforpligtelse, der forfaldt den 31. marts 2005, indgav Essent til VREG bl.a. oprindelsesgarantier, der godtgjorde produktion af grøn elektricitet i henholdsvis Nederlandene og Norge.
- 32 Eftersom VREG fandt, at i mangel af foranstaltninger til gennemførelse af elektricitetsdekretets artikel 25 truffet af den flamske regering kunne alene grønne certifikater tildelt i medfør af dette dekret til producenter af grøn elektricitet, der er etableret i regionen Flandern, godkendes med henblik på at opfylde kvoteforpligtelsen, pålagde VREG ved afgørelse af 24. maj 2005, vedtaget i henhold til nævnte dekrets artikel 37, stk. 2, Essent en administrativ bøde på 125 EUR pr. manglende certifikat, dvs. i alt 542 125 EUR.
- 33 Den 30. september 2005 anlagde Essent sag ved rechtbank van eerste aanleg te Brussel (retten i første instans i Bruxelles, Belgien) og nedlagde herved påstand om, at det blev fastslået, at denne afgørelse er ulovlig, og at den omhandlede bøde som følge heraf ikke kan opkræves. Essent nedlagde påstand om, at dommen skal gælde for både Vlaams Gewest og Vlaamse Gemeenschap (sag C-204/12).
- 34 I de følgende år pålagde VREG med tilsvarende begrundelser Essent bøder på henholdsvis 234 750 EUR ved afgørelse af 13. juli 2006, 166 125 EUR ved afgørelse af 4. juli 2007 samt 281 250 EUR og 302 375 EUR ved to afgørelser af 18. maj 2009, hvoraf den første vedrørte 2008 og den anden 2009.
- 35 Afgørelserne af 13. juli 2006 og 4. juli 2007 blev truffet som følge af VREG's afslag på at tage hensyn til oprindelsesgarantier, der godtgjorde produktion af grøn elektricitet i henholdsvis Danmark (og/eller Sverige) og Norge, og afgørelserne af 18. maj 2009 blev truffet som følge af VREG's afslag på at tage hensyn til oprindelsesgarantier, der godtgjorde produktion af grøn elektricitet i Norge.
- 36 Den 16. juli 2010 anlagde Essent sag ved rechtbank van eerste aanleg te Brussel til prøvelse af disse fire afgørelser (sagerne C-205/12 – C-208/12).
- 37 Til støtte for hvert af de fem ovennævnte søgsmål har Essent gjort et første anbringende gældende vedrørende tilsidesættelse af artikel 34 TEUF og EØS-aftalens artikel 11.
- 38 Rechtbank van eerste aanleg te Brussel hælder i denne forbindelse til den opfattelse, at for så vidt som elektricitetsleverandørerne er forpligtet til at købe de grønne certifikater, der tildeles af VREG, er de forhindret i at dække en del af deres behov for certifikater hos erhvervsdrivende, der er beliggende i

udlandet, således at det umiddelbart synes at medføre en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ indførselsrestriktion for sådanne certifikater som omhandlet i artikel 34 TEUF og EØS-aftalens artikel 11.

- 39 Rechtbank van eerste aanleg te Brussel har endvidere anført, at VREG i sit svarskrift har gjort gældende, at de i hovedsagerne omhandlede oprindelsesgarantier, der er indbragt for den forelæggende ret, ikke udgør grønne certifikater, og at det følger af artikel 5 i direktiv 2001/77, sammenholdt med tiende betragtning til direktivet, at sådanne garantier bl.a. ikke indebærer en ret til at blive omfattet af de nationale ordninger for støtte til grøn energi.
- 40 Det andet anbringende, som Essent har gjort gældende til støtte for søgsmålene, vedrører tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling, der er fastslået i artikel 18 TEUF, EØS-aftalens artikel 4, artikel 5 i direktiv 2001/77 og artikel 3 i direktiv 2003/54. For så vidt angår artikel 3 i direktiv 2003/54 har den forelæggende ret nærmere anført, at Essent i sine søgsmål har påberåbt sig, at det følger af nævnte bestemmelses stk. 1, at medlemsstaterne skal afstå fra at forskelsbehandle i forbindelse med den institutionelle forvaltning af elektricitetsmarkedet.
- 41 Ifølge Essent er de forskellige EU-retlige bestemmelser, som selskabet således har påberåbt sig, blevet tilsidesat, for så vidt som den omhandlede nationale lovgivning beskytter lokale producenter af elektricitet og dermed hindrer gennemførelsen af det indre marked, og for så vidt som VREG ved sin afvisning af oprindelsesgarantier, der er tildelt i andre lande, behandler ens situationer forskelligt.
- 42 Det er på denne baggrund, at rechtbank van eerste aanleg te Brussel har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål, der i det væsentlige er affattet ens i de fem sager, der er indbragt for den:
- »1) Er en national ordning som den, der er fastsat i [elektricitetsdekretet] og gennemført ved bekendtgørelsen [af 5. marts 2004], som ændret ved bekendtgørelsen [af 25. februar 2005] og ved [bekendtgørelsen af 8. juli 2005] [(henvisningen til bekendtgørelsen af 8. juli 2005 er ikke indeholdt i det i sag C-204/12 forelagte spørgsmål)], hvorved
- leverandører af elektricitet til slutaftagere, der er tilsluttet distributionsnettet eller transmissionsnettet, er forpligtet til årligt at indgive et bestemt antal grønne certifikater til reguleringsmyndigheden ([elektricitetsdekretets] artikel 23)
 - leverandører af elektricitet til slutaftagere, der er tilsluttet distributionsnettet eller transmissionsnettet, pålægges en administrativ bøde af [VREG], såfremt de ikke har indgivet det tilstrækkelige antal grønne certifikater til at opfylde en pålagt kvote med hensyn til grønne certifikater ([elektricitetsdekretets] artikel 37, stk. 2)
 - det udtrykkeligt er bestemt, at oprindelsesgarantier fra andre lande på bestemte betingelser kan godkendes til opfyldelse af kvoteforpligtelsen (artikel 15d, stk. 2, i bekendtgørelsen [af 5. marts 2004, som ændret ved bekendtgørelsen af 8. juli 2005] [(dette led er ikke indeholdt i det i sag C-204/12 forelagte spørgsmål)])
 - [VREG] ikke kan eller vil tage hensyn til oprindelsesgarantier fra Norge [og Nederlandene] [(den præcise formulering af det i sag C-204/12 forelagte spørgsmål)] [og fra Danmark] [(den præcise formulering af det i sag C-205/12 forelagte spørgsmål)] [og fra Danmark og Sverige] [(den præcise formulering af det i sag C-206/12 forelagte spørgsmål)] i mangel af gennemførelsesbestemmelser fra den flamske regering, der anerkender indgivelsen af sådanne certifikater som lige eller ligeværdig ([elektricitetsdekretets] artikel 25 og [i] hvad angår sag C-204/12] artikel 15, stk. 1, i bekendtgørelsen [af 5. marts 2004, som ændret ved bekendtgørelsen af 25. februar 2005], [ii] hvad angår sagerne C-205/12 – C-208/12)

artikel 15d, stk. 2, i bekendtgørelsen [af 5. marts 2004, som ændret ved bekendtgørelsen af 8. juli 2005]), uden at [VREG] i det konkrete tilfælde undersøger ligheden eller ligeværdigheden

- det i hele den periode, hvor [elektricitetsdekretet] var i kraft, reelt kun var certifikater for produktion af grøn elektricitet i regionen Flandern, der blev taget i betragtning ved efterprøvelsen af, om kvoteforpligtelsen var opfyldt, mens der for leverandører af elektricitet til slutaftagere, der er tilsluttet distributionsnettet eller transmissionsnettet, ikke fandtes nogen mulighed for at godtgøre, at de indgivne oprindelsesgarantier [fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union] [(denne formulering optræder ikke i det i sag C-204/12 forelagte spørgsmål)] opfyldte betingelserne for anerkendelse af lige eller ligeværdige garantier ved udstedelsen af sådanne certifikater,

forenelig med artikel 34 TEUF og EØS-aftalens artikel 11 og/eller artikel 36 TEUF og EØS-aftalens artikel 13 [(det i sagerne C-207/12 og C-208/12 forelagte spørgsmål vedrører udelukkende EØS-aftalens artikel 11 og 13)]?

- 2) Er en national ordning som omhandlet i det første spørgsmål forenelig med artikel 5 i direktiv [2001/77] [(i sagerne C-207/12 og C-208/12 forelægges dette spørgsmål kun, »for så vidt som den pågældende bestemmelse er relevant for EØS-aftalen«)]?
- 3) Er en national ordning som omhandlet i det første spørgsmål forenelig med lighedsprincippet og princippet om forbud mod forskelsbehandling, således som disse principper bl.a. er fastsat i artikel 18 TEUF [(sagerne C-204/12 – C-206/12)], i EØS-aftalens artikel 4 [(sagerne C-207/12 og C-208/12)] og i artikel 3 i direktiv [2003/54] [(i sagerne C-207/12 og C-208/12 forelægges spørgsmålet om nævnte artikel 3 kun, »for så vidt som den pågældende bestemmelse er relevant for EØS-aftalen«)]?«

Retsforhandlingerne for Domstolen

- 43 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 20. juni 2012 (kendelse (C-204/12 – C-208/12, EU:C:2012:363)) blev sagerne C-204/12 – C-208/12 forenet med henblik på den skriftlige og mundtlige forhandling samt dommen.
- 44 Efter fremsættelsen af generaladvokatens forslag til afgørelse har VREG, Vlaams Gewest og Vlaamse Gemeenschap (herefter »VREG m.fl.«) ved dokument indleveret til Domstolens Justitskontor den 30. maj 2013 anmodet om genåbning af retsforhandlingernes mundtlige del, idet de i det væsentlige har gjort gældende, at det er nødvendigt at foretage visse præciseringer af faktisk karakter, for at Domstolen skal være i stand til at give en nøjagtig besvarelse af de præjudicielle spørgsmål. VREG m.fl. ønsker desuden lejlighed til at udtale sig om nødvendigheden af at begrænse dommens tidsmæssige virkninger, såfremt Domstolen måtte fastslå, at EU-retten skal fortolkes således, at den er til hinder for en lovgivning som den i hovedsagerne omhandlede.
- 45 Efter den 16. juli 2014 at have modtaget en skrivelse fra Domstolens Justitskontor med meddelelse om, at dommen i nærværende sager ville blive afsagt den 11. september 2014, har også Essent ved dokument indleveret til Domstolens Justitskontor den 28. juli 2014 anmodet om genåbning af retsforhandlingernes mundtlige del.
- 46 I denne anmodning har Essent i det væsentlige gjort gældende, at parterne bør have lejlighed til at drøfte visse af de vurderinger, der er indeholdt i dom Ålands Vindkraft (C-573/12, EU:C:2014:2037), afsagt den 1. juli 2014. Essent har i denne forbindelse fremhævet, at såvel de faktiske omstændigheder som den retlige ramme, der er omhandlet i den sag, der gav anledning til dommen, adskiller sig fra de faktiske omstændigheder og den retlige ramme, der er omhandlet i nærværende sager.

- 47 Ifølge artikel 83 i Domstolens procesreglement kan Domstolen til enhver tid efter at have hørt generaladvokaten ved kendelse bestemme, at retsforhandlingernes mundtlige del skal genåbnes, navnlig hvis den finder, at sagen er utilstrækkeligt oplyst, eller såfremt en part, efter at denne del af retsforhandlingerne er afsluttet, er fremkommet med nye oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er af afgørende betydning for Domstolens afgørelse, eller såfremt sagen bør afgøres på grundlag af et argument, som ikke har været drøftet af parterne eller de berørte, som er omfattet af artikel 23 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol.
- 48 Domstolen finder efter at have hørt generaladvokaten, at den i det foreliggende tilfælde er i besiddelse af alle nødvendige oplysninger for at kunne træffe afgørelse. Det bemærkes endvidere, at anmodningerne om genåbning af retsforhandlingernes mundtlige del ikke er fremkommet med nye oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er af afgørende betydning for den dom, der skal afsiges. Det bemærkes derudover, at nærværende sager ikke afgøres på grundlag af argumenter, som ikke har været drøftet af parterne.
- 49 Herefter er det uforholdsmæssigt at anordne genåbning af retsforhandlingernes mundtlige del.

Om de præjudicielle spørgsmål

Om formaliteten

- 50 Ifølge VREG m.fl. kan de præjudicielle spørgsmål ikke antages til realitetsbehandling af to grunde. For det første har Domstolen ikke kompetence til at træffe afgørelse om national rets forenelighed med EU-retten. For det andet er disse spørgsmål uden betydning for løsningen af tvisten i hovedsagerne, eftersom de hviler på en fejlagtig fortolkning af national ret. Den forelæggende ret er således med urette af den opfattelse, at elektricitetsdekretets artikel 25 og artikel 15d, stk. 2, andet afsnit, i bekendtgørelsen af 5. marts 2004 bestemmer, at der eventuelt kan tages hensyn til ikke kun grønne certifikater, der hidrører fra andre lande, men også til oprindelsesgarantier fra andre lande.
- 51 I denne forbindelse bemærkes imidlertid for det første, at selv om Domstolen under en sag om en præjudiciel forelæggelse ikke er kompetent til at træffe afgørelse om foreneligheden af en national foranstaltning med EU-retten, er den dog beføjet til at forsyne den nationale ret med alle under EU-retten henhørende fortolkningsbidrag, som gør det muligt for denne ret at vurdere spørgsmålet om forenelighed med henblik på at afgøre den indbragte sag (jf. bl.a. dom, C-2/10, EU:C:2011:502, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis).
- 52 Det tilkommer for det andet ikke Domstolen at udtale sig om fortolkningen af nationale bestemmelser, idet en sådan fortolkning henhører under de nationale domstoles enekompetence. Når Domstolen forelægges et præjudicielt spørgsmål af en national domstol, skal den derfor holde sig til den fortolkning af national ret, som den nationale domstol har beskrevet for den (jf. bl.a. dom ČEZ, C-115/08, EU:C:2009:660, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).
- 53 I henhold til fast retspraksis tilkommer det inden for rammerne af proceduren i artikel 267 TEUF desuden udelukkende den nationale retsinstans, for hvilken en tvist er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, som skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de stillede spørgsmål vedrører fortolkningen af EU-retlige bestemmelser, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse herom (jf. bl.a. dom, C-46/08, EU:C:2010:505, præmis 75 og den deri nævnte retspraksis).

- 54 Domstolen kan kun afslå at træffe afgørelse vedrørende et præjudicielt spørgsmål fra en national retsinstans, når det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en saglig korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (jf. bl.a. dom, EU:C:2010:505, præmis 76 og den deri nævnte retspraksis).
- 55 I denne forbindelse bemærkes imidlertid, at den fortolkning af EU-retlige bestemmelser, som den forelæggende ret ønsker, har en klar forbindelse med genstanden i hovedsagerne, idet det hermed i det væsentlige ønskes oplyst, om nævnte bestemmelser skal fortolkes således, at de er til hinder for den måde, hvorpå de i hovedsagerne omhandlede nationale bestemmelser i det foreliggende tilfælde er blevet anvendt over for Essent, og idet en sådan fortolkning dermed kan påvirke løsningen af nævnte sager.
- 56 Det følger af de ovenstående betragtninger, at de indsigelser, som VREG m.fl. har rejst, skal forkastes, og at anmodningerne om præjudiciel afgørelse skal antages til realitetsbehandling.

Om det andet spørgsmål

- 57 Med det andet spørgsmål, der skal behandles først, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 5 i direktiv 2001/77 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national støtteordning som den i hovedsagerne omhandlede, hvorefter den kompetente nationale reguleringsmyndighed tildeler omsættelige certifikater under hensyntagen til grøn elektricitet, der er produceret på den omhandlede regions område, og hvorefter elektricitetsleverandørerne er underlagt en forpligtelse til årligt at indgive et vist antal af disse certifikater til denne myndighed svarende til en kvote af deres samlede elektricitetsleveringer i denne region, idet de ellers kan pålægges administrative bøder, uden at disse leverandører må opfylde nævnte forpligtelse ved at anvende oprindelsesgarantier, der hidrører fra andre EU-medlemsstater eller tredjelande, der er parter i EØS-aftalen.
- 58 Hvad angår den forelæggende rets forespørgsel inden for den specifikke ramme i sagerne C-207/12 og C-208/12 vedrørende spørgsmålet om, i hvilken udstrækning artikel 5 i direktiv 2001/77 er relevant for så vidt angår Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), bemærkes indledningsvis, at det er anført i denne doms præmis 11, at afgørelse nr. 102/2005 truffet af Det Blandede EØS-udvalg, hvorved nævnte direktiv blev indarbejdet i EØS-aftalen, trådte i kraft den 1. september 2006. På denne baggrund, og henset til den omstændighed, at disse to sager vedrører VREG's afgørelser af 18. maj 2009 og bøder pålagt i 2008 og 2009, bemærkes, at nævnte artikel 5 finder tidsmæssig anvendelse inden for rammerne af disse sager.
- 59 Hvad angår den materielle rækkevidde af nævnte artikel 5 bemærkes, at denne bestemmelse i det væsentlige har til formål – således som det fremgår af bestemmelsens overskrift og stk. 1 – at sørge for, at grøn elektricitets oprindelse kan garanteres ved en oprindelsesgaranti.
- 60 De nationale støtteordninger, hvorved producenter af grøn elektricitet modtager direkte eller indirekte støtte, og som – således som det fremgår af 14. betragtning til direktiv 2001/77 – kan bestå af grønne certifikater, er genstand for en særskilt bestemmelse i direktivet, nemlig dets artikel 4.
- 61 Der er dog intet i ordlyden af nævnte artikel 4 og 5 eller i betragtningerne til direktiv 2001/77, der tyder på, at EU-lovgiver har ønsket at indføre en forbindelse mellem oprindelsesgarantierne og de nationale støtteordninger for produktion af grøn energi.

- 62 Indledningsvis skal det i denne henseende tages i betragtning, at direktiv 2001/77, således som det fremgår af 14. og 15. betragtning hertil samt af dets artikel 4, ikke har til formål at fastlægge en fællesskabsramme for de nationale støtteordninger, men snarere at sikre, at de eksisterende ordninger fungerer, som de skal, således at investorernes tillid bevares, indtil en sådan fællesskabsramme i givet fald etableres.
- 63 Det er endvidere anført i 10. betragtning til direktiv 2001/77, at oprindelsesgarantiordninger ikke i sig selv indebærer en ret til at blive omfattet af de nationale støtteordninger i forskellige medlemsstater. Hvad nærmere angår støtteordninger, der anvender salgbare grønne certifikater, fremgår det af 11. betragtning til direktivet, at der klart bør sondres mellem oprindelsesgarantier og disse certifikater.
- 64 For så vidt angår formålet med oprindelsesgarantier fremgår det af tiende betragtning til direktiv 2001/77, at de er nødvendige med henblik på at lette handelen med grøn elektricitet og for at øge gennemsigtigheden for forbrugerne, når disse skal vælge mellem grøn elektricitet og elektricitet produceret fra ikke-vedvarende energikilder. I direktivets artikel 5, stk. 3, andet led, præciseres, at sådanne oprindelsesgarantier skal gøre det muligt for elektricitetsproducenter at dokumentere, at den elektricitet, de sælger, er produceret fra vedvarende energikilder.
- 65 Oprindelsesgarantierne bør desuden i henhold til direktivets artikel 5, stk. 4, gensidigt anerkendes af medlemsstaterne som bevis udelukkende for de i stk. 3 omhandlede bestemmelser.
- 66 Det fremgår dermed af de præciseringer, der således er gengivet i denne doms præmis 63-65, at EU-lovgiver ikke har villet pålægge de medlemsstater, der har valgt en støtteordning med grønne certifikater, at udvide ordningen til at omfatte grøn elektricitet, der er produceret i en anden medlemsstat (jf. analogt dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 53 og 54).
- 67 Endelig skal det i denne henseende tages i betragtning, at medlemsstaterne – således som det fremgår af artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2001/77, sammenholdt med bilaget hertil – bl.a. skal fastsætte vejledende, nationale mål for det fremtidige forbrug af grøn elektricitet og herved som referenceværdier skal tage hensyn til dels »den nationale produktion« af grøn elektricitet i 1997, dels til andelen af grøn elektricitet i bruttoelforbruget, udtrykt i procent for henholdsvis 1997 og 2010, idet denne andel beregnes på grundlag af »den nationale produktion« af grøn elektricitet divideret med det nationale bruttoelforbrug.
- 68 Heraf følger, at de nationale støtteordninger for elektricitetsproducenter, der er omhandlet i artikel 4 i direktiv 2001/77, og som bl.a. har til formål at medvirke til medlemsstaternes virkeliggørelse af deres respektive vejledende, nationale mål, i princippet skal føre til en forøgelse af den nationale produktion af grøn elektricitet. I denne forbindelse understreges det i tiende betragtning til direktivet bl.a., at medlemsstaterne ikke er forpligtede til at anerkende købet af en oprindelsesgaranti fra andre medlemsstater eller det tilsvarende køb af elektricitet som bidrag til opfyldelse af en national kvote.
- 69 Henset til samtlige de ovenstående betragtninger skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 5 i direktiv 2001/77 skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national støtteordning som den i hovedsagerne omhandlede, hvorefter den kompetente nationale reguleringsmyndighed tildeler omsættelige certifikater under hensyntagen til grøn elektricitet, der er produceret på den omhandlede regions område, og hvorefter elektricitetsleverandørerne er underlagt en forpligtelse til årligt at indgive et vist antal af disse certifikater til denne myndighed svarende til en kvote af deres samlede elektricitetsleveringer i denne region, idet de ellers kan pålægges administrative bøder, uden at disse leverandører må opfylde nævnte forpligtelse ved at anvende oprindelsesgarantier, der hidrører fra andre EU-medlemsstater eller tredjelande, der er parter i EØS-aftalen.

Om det første spørgsmål

- 70 Indledningsvis bemærkes, at hovedsagerne omhandler afgørelser truffet af VREG mellem den 15. april 2005 og den 28. maj 2009, hvorved Essent blev pålagt administrative bøder med den begrundelse, at selskabet ikke havde opfyldt sin forpligtelse til årligt at fremlægge grønne certifikater. På denne baggrund, og henset til den omstændighed, at Lissabontraktaten først trådte i kraft den 1. december 2009, skal den problemstilling, der er omhandlet i det første præjudicielle spørgsmål, besvares på grundlag af artikel 28 EF og 30 EF frem for artikel 34 TEUF og 36 TEUF, som den forelæggende ret formelt har henvist til.
- 71 Det skal således antages, at den forelæggende ret med det første spørgsmål nærmere bestemt ønsker oplyst, om artikel 28 EF og 30 EF samt EØS-aftalens artikel 11 og 13 skal fortolkes således, at de er til hinder for en national støtteordning som den i hovedsagerne omhandlede, hvorefter den kompetente nationale reguleringsmyndighed tildeler omsættelige certifikater under hensyntagen til grøn elektricitet, der er produceret på den omhandlede regions område, og hvorefter elektricitetsleverandørerne er underlagt en forpligtelse til årligt at indgive et vist antal af disse certifikater til denne myndighed svarende til en kvote af deres samlede elektricitetsleveringer i denne region, idet de ellers kan pålægges administrative bøder, uden at disse leverandører må opfylde nævnte forpligtelse ved at anvende oprindelsesgarantier, der hidrører fra andre EU-medlemsstater eller tredjelande, der er parter i EØS-aftalen.
- 72 Det bemærkes desuden, at ordlyden af EØS-aftalens artikel 11 og 13 er stort set identisk med ordlyden af artikel 28 EF og 30 EF, således at disse regler i henhold til Domstolens faste praksis skal fortolkes ensartet (jf. i denne retning bl.a. domme, C-286/02, EU:C:2004:212, præmis 34 og 35, og C-265/06, EU:C:2008:210, præmis 30). De følgende betragtninger vedrørende artikel 28 EF og 30 EF skal derfor forstås således, at de finder tilsvarende anvendelse på EØS-aftalens artikel 11 og 13.

Spørgsmålet, om der foreligger en hindring for de frie varebevægelser

– Parternes argumenter

- 73 For det første har VREG m.fl. og Kommissionen gjort gældende, at oprindelsesgarantier ikke udgør varer som omhandlet i artikel 28 EF og 30 EF. Kommissionen har herved gjort gældende, at oprindelsesgarantierne alene har til formål at godtgøre den »grønne« art af den elektricitet, som garantierne vedrører, således at de blot er accessoriske i forhold til elektriciteten og ikke udgør en særskilt vare.
- 74 Ifølge VREG m.fl. berører den omstændighed, at sådanne garantier i praksis indimellem er genstand for selvstændige erhvervsmæssige transaktioner, der adskiller sig fra transaktioner vedrørende elektricitet, ikke denne accessoriske karakter. Selv i dette tilfælde har disse garantier således alene til formål at gøre det muligt at sælge en vis mængde elektricitet som grøn elektricitet til en kunde. Den immaterielle karakter af oprindelsesgarantier forhindrer derudover også, at de kan kvalificeres som »varer« som omhandlet i artikel 28 EF.
- 75 Essent er derimod af den opfattelse, at for så vidt som oprindelsesgarantier i praksis er genstand for overdragelser mod vederlag, skal de anses for sådanne varer.
- 76 For det andet har Essent og Kommissionen gjort gældende, at uafhængigt af spørgsmålet om, hvorvidt oprindelsesgarantier skal kvalificeres som varer som omhandlet i artikel 28 EF, medfører den i hovedsagerne omhandlede lovgivning under alle omstændigheder en foranstaltning med tilsvarende virkning som en restriktion af import af selve elektriciteten.

– Domstolens bemærkninger

- 77 Det følger af Domstolens faste praksis, at artikel 28 EF, idet den forbyder foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner mellem medlemsstaterne, omfatter enhver af medlemsstaternes bestemmelser, som direkte eller indirekte, aktuelt eller potentielt, kan hindre samhandelen i Fællesskabet (jf. bl.a. domme, 8/74, EU:C:1974:82, præmis 5, og C-379/98, EU:C:2001:160, præmis 69).
- 78 Hvad for det første angår spørgsmålet, om oprindelsesgarantier som de i hovedsagerne omhandlede kan kvalificeres som »varer« som omhandlet i artikel 23 EF og 28 EF, og om deres frie bevægelighed i dette tilfælde begrænses af en støtteordning som den i hovedsagerne omhandlede, bemærkes indledningsvis, at sådanne garantier udgør instrumenter, hvis blotte eksistens, indhold, rækkevidde og funktion følger af direktiv 2001/77.
- 79 I denne forbindelse fremgår det af denne doms præmis 63-65, at sådanne instrumenter i medfør af direktivet har til formål at gøre det muligt for elektricitetsproducenter at dokumentere, at den elektricitet, de sælger, er produceret fra vedvarende energikilder, at lette handelen med en sådan elektricitet og at øge gennemsigtigheden for forbrugerne, når disse skal vælge mellem en sådan elektricitet og elektricitet produceret fra ikke-vedvarende energikilder. De indebærer imidlertid ikke i sig selv en ret til at blive omfattet af de nationale støtteordninger, der er indført i de forskellige medlemsstater, idet der herved bl.a. skal sondres mellem oprindelsesgarantierne og de salgbare grønne certifikater, der anvendes inden for rammerne af sådanne ordninger.
- 80 Det fremgår således for det første, at oprindelsesgarantierne er tænkt som et accessorium til først den grønne energi, der produceres af en producent, og dernæst den elektricitet, som en leverandør sælger til forbrugerne. For det andet synes den frie bevægelighed for sådanne instrumenter mellem medlemsstaterne ikke at kunne hindres – i det mindste ikke for så vidt angår de formål, som de i alt væsentligt er tillagt i medfør af direktiv 2001/77 – ved den omstændighed, at en national støtteordning for produktion af grøn energi, der anvender grønne certifikater, ikke fastsætter, at nævnte instrumenter kan tages i betragtning.
- 81 Det er imidlertid ikke nødvendigt at træffe endelig afgørelse om spørgsmålene i denne doms præmis 78 med henblik på at besvare det foreliggende præjudicielle spørgsmål. Det er således tilstrækkeligt at konstatere, at selv hvis det antages, at oprindelsesgarantier som de i hovedsagerne omhandlede skal anses for at udgøre »varer« som omhandlet i artikel 23 EF og 28 EF, og at en støtteordning som den i hovedsagerne omhandlede udgør en hindring for oprindelsesgarantiernes frie bevægelighed som omhandlet i sidstnævnte bestemmelse, forholder det sig ikke desto mindre således, at nævnte hindring er begrundet, henset til de betragtninger, der fremgår af denne doms præmis 89-103.
- 82 Hvad for det andet angår spørgsmålet, om der eventuelt foreligger en hindring for elektricitetsimporten, bemærkes, at selv om forelæggelsesafgørelsen ikke indeholder oplysninger med hensyn til, om de i hovedsagerne omhandlede oprindelsesgarantier er blevet købt af Essent i forbindelse med en faktisk erhvervelse og import af elektricitet, må det antages, at dette var tilfældet.
- 83 Under disse omstændigheder må det konstateres, at en lovgivning som den i hovedsagerne omhandlede faktisk, i det mindste indirekte og potentielt kan hindre import af elektricitet, navnlig grøn, fra andre medlemsstater på forskellig vis (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 67-75).
- 84 Det følger således for det første af nævnte lovgivning, at elektricitetsleverandører såsom Essent er forpligtede til årligt at råde over en vis mængde grønne certifikater med henblik på at opfylde den kvoteforpligtelse, der påhviler dem, og som afhænger af den samlede mængde elektricitet, som de leverer.

- 85 Det er imidlertid alene de grønne certifikater, der er tildelt i medfør af nævnte lovgivning, der kan anvendes til at opfylde denne forpligtelse. Nævnte leverandører er således generelt forpligtede til at købe sådanne certifikater i tilknytning til den elektricitet, de importerer, idet overtrædelse heraf vil udløse krav om betaling af en administrativ bøde. En sådan lovgivning kan således hindre import af elektricitet fra andre medlemsstater (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 69 og 70 samt den deri nævnte retspraksis).
- 86 For det andet forekommer den omstændighed, at producenterne af grøn energi har mulighed for at sælge deres grønne certifikater sammen med den elektricitet, de producerer, i praksis at kunne fremme den mulige indledning af forhandlinger og indgåelse af aftaler – efter omstændighederne for en længere periode – om levering af national elektricitet fra sådanne producenter til leverandører, idet sidstnævnte således på denne måde samtidig vil få adgang til elektricitet og til de grønne certifikater, som de har brug for, for at kunne opfylde den kvoteforpligtelse, der påhviler dem.
- 87 Det følger heraf, at den i hovedsagerne omhandlede støtteordning også i denne henseende i det mindste potentielt medfører, at import af elektricitet fra andre medlemsstater begrænses (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 72 og 73 samt den deri nævnte retspraksis).
- 88 Det følger af det ovenstående, at en lovgivning som den i hovedsagerne omhandlede kan hindre import af elektricitet, navnlig grøn, fra andre medlemsstater og følgelig udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner for import, der i princippet er uforenelig med EU-rettens forpligtelser i henhold til artikel 28 EF, medmindre denne lovgivning kan begrundes objektivt (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 75 og den deri nævnte retspraksis).

Spørgsmålet, om lovgivningen kan begrundes

- 89 Som det fremgår af Domstolens faste praksis kan en lovgivning eller national praksis, der udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner, være begrundet i et af de almene hensyn, som er opregnet i artikel 30 EF, eller i et tvingende hensyn. I begge tilfælde skal den nationale bestemmelse – i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet – være egnet til at sikre virkeliggørelsen af det formål, den forfølger, og må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for, at formålet opfyldes (jf. bl.a. dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 76 og den deri nævnte retspraksis).
- Om formålet om at fremme anvendelsen af vedvarende energikilder
- 90 Ifølge Domstolens faste praksis kan nationale foranstaltninger, der kan hindre samhandelen inden for Fællesskabet, bl.a. være begrundet i tvingende miljøbeskyttelseshensyn (jf. bl.a. dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 77 og den deri nævnte retspraksis).
- 91 I denne henseende bemærkes, at brugen af vedvarende energikilder til fremstilling af elektricitet – som er målet med en lovgivning som den i hovedsagerne omhandlede – er egnet til at beskytte miljøet, for så vidt som den bidrager til reducere af drivhusgasemissioner, som er en af hovedårsagerne til de klimaændringer, som Unionen og dens medlemsstater har forpligtet sig til at bekæmpe (jf. bl.a. dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 78 og den deri nævnte retspraksis).
- 92 Som det bl.a. er forklaret i første til tredje betragtning til direktiv 2001/77, udgør den øgede brug heraf, som Unionen lægger stor vægt på, herved bl.a. en vigtig del af den pakke af foranstaltninger, som må iværksættes for at efterkomme Kyotoprotokollen og fremskynde opfyldelsen af målene heri (jf. i denne retning bl.a. dom, C-195/12, EU:C:2013:598, præmis 56).

- 93 Som Domstolen allerede har bemærket, vedrører en sådan forøgelse også beskyttelsen af menneskers og dyrs liv og sundhed samt bevaring af plantevækster, der er opregnet som tvungende almene hensyn i artikel 30 EF (jf. dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 80 og den deri nævnte retspraksis).
- 94 Som det er fremhævet i bl.a. artikel 4, stk. 1, i direktiv 2001/77, bidrager nationale støtteordninger for produktion af grøn elektricitet således til at virkeliggøre de mål, der er fastsat i artikel 6 EF og artikel 174, stk. 1, EF (jf. i denne retning dom, EU:C:2013:598, præmis 59).
- 95 På baggrund af det ovenstående skal det fastslås, at et mål om at fremme brugen af vedvarende energikilder til fremstilling af elektricitet, såsom det mål, der forfølges med den i hovedsagerne omhandlede lovgivning, i princippet kan begrunde eventuelle hindringer for varernes frie bevægelighed.
- Om proportionaliteten
- 96 Som det er anført i denne doms præmis 89, skal nævnte lovgivning for at være begrundet imidlertid opfylde de krav, der følger af proportionalitetsprincippet, dvs. den skal være egnet til at opnå det lovlige formål, den forfølger, og være nødvendig herfor.
- 97 Hvad for det første angår den omstændighed, at alene grønne certifikater, der i medfør af nævnte lovgivning tildeles for grøn elektricitet, der er produceret på det omhandlede regionale område, og ikke oprindelsesgarantier for grøn elektricitet, der er produceret i andre medlemsstater, kan anvendes med henblik på at opfylde kvoteforpligtelsen, bemærkes i denne forbindelse, at eftersom EU-retten bl.a. ikke har foretaget en harmonisering af de nationale støtteordninger for grøn elektricitet, kan en sådan udelukkelse i sig selv anses for at være nødvendig for at opnå det lovlige formål, som forfølges i det foreliggende tilfælde, om at fremme øget brug af vedvarende energikilder inden for produktionen af elektricitet (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 92-94).
- 98 Den omstændighed, at en national støtteordning er udformet på en måde, der direkte begunstiger produktionen af grøn elektricitet og ikke blot forbruget heraf, kan for det første forklares med bl.a., at elektricitetens karakter af grøn energi kun vedrører produktionsmetoden, og det således især er i produktionsfasen, at de miljømæssige mål, der er forbundet med en reducere af drivhusgasemissioner, faktisk kan forfølges (jf. dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 95).
- 99 Det bemærkes endvidere, at i modsætning til, hvad Essent har gjort gældende, og således som det er anført i denne doms 67 og 68, følger det herved af artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2001/77, sammenholdt med bilaget til direktivet, at EU-lovgiver har pålagt medlemsstaterne at fastsætte vejledende, nationale mål under hensyntagen til den nationale produktion af grøn elektricitet.
- 100 Hvad for det andet angår den omstændighed, at den i hovedsagerne omhandlede støtteordning ikke er udformet på en måde, der også begunstiger produktionen af grøn elektricitet på andre medlemsstaters område, herunder ved hensyntagen til oprindelsesgarantierne for sådan elektricitet, bemærkes, at der er forskel på hver enkelt medlemsstats udgangspunkt og potentiale inden for vedvarende energi og energimix (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 98).
- 101 Som EU-lovgiver har anført i 14. betragtning til direktiv 2001/77, er det desuden et vigtigt middel til at nå målet med dette direktiv, at det sikres, at nationale støtteordninger for vedvarende energikilder fungerer, som de skal (jf. i denne retning dom, EU:C:2013:598, præmis 57).
- 102 I denne henseende er det således af afgørende betydning, at medlemsstaterne kan styre virkningerne af og omkostningerne ved disse støtteordninger alt efter deres potentiale, samtidig med at investorernes tillid bevares (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 99).

- 103 Henset til det ovenstående forekommer proportionalitetsprincippet ikke at kunne tilsidesættes ved den blotte omstændighed, at en støtteordning som den i hovedsagerne omhandlede, der anvender grønne certifikater, er begrænset til alene at omfatte grøn elektricitet, der er produceret på det nationale område, og afviser at tage hensyn til oprindelsesgarantier for elektricitet, der er produceret i andre medlemsstater, med henblik på at opfylde kvoteforpligtelsen (jf. analogt dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 104).
- 104 Det må imidlertid for det andet undersøges, om de øvrige kendetegn ved den i hovedsagerne omhandlede lovgivning, som den forelæggende ret har redegjort for, set i sammenhæng med nævnte begrænsning gør det muligt at konkludere, at denne lovgivning i sin helhed opfylder de krav, der følger af proportionalitetsprincippet.
- 105 I denne forbindelse bemærkes, at det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at denne lovgivning bl.a. er karakteriseret ved en forpligtelse, hvorved leverandører årligt skal råde over en vis mængde grønne certifikater svarende til en kvote af deres leveringer, som skal fremlægges for den kompetente reguleringsmyndighed, idet leverandørerne ellers skal betale en administrativ bøde.
- 106 Det følger således af nævnte lovgivning, at såfremt der importeres grøn elektricitet fra andre medlemsstater, kræver salget eller forbruget af denne elektricitet generelt af de pågældende leverandører, at de køber grønne certifikater for den mængde elektricitet, de således har importeret.
- 107 I disse forskellige henseender skal det for det første bemærkes, at en støtteordning, der i lighed med den i hovedsagerne omhandlede gør brug af grønne certifikater, bl.a. har til formål at lade omkostningerne ved produktionen af grøn elektricitet være dækket direkte af markedet, dvs. af elektricitetsleverandører, der er underlagt kvoteforpligtelsen, og i sidste ende af forbrugerne.
- 108 Ved at foretage et sådant valg overskrider en medlemsstat ikke sin skønsmargen med henblik på opfyldelsen af det lovlige formål om at øge produktionen af grøn elektricitet (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 109 og 110).
- 109 For det andet bemærkes, at til forskel fra f.eks. investeringsstøtte har denne type ordning til formål at støtte driften af anlæg til produktion af grøn elektricitet, når de først er aktive. Kvoteforpligtelsen skal i denne forbindelse bl.a. sikre producenterne af grøn elektricitet en vis efterspørgsel på de certifikater, de er tildelt, og på denne måde fremme afsætningen af grøn energi, som de producerer til en højere pris end markedsprisen på ordinær energi.
- 110 Der synes således ikke at kunne sås tvivl om den ansporende virkning, som en sådan ordning har på elektricitetsproducenter i almindelighed, herunder bl.a. dem, der både handler som producent på den ene side og leverandør på den anden, til at få dem til at øge deres produktion af grøn elektricitet, og dermed heller ikke om denne ordnings egnethed til at opnå de lovlige mål, der forfølges i det foreliggende tilfælde (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 111 og 112).
- 111 Det bemærkes imidlertid for det tredje, at for at en sådan ordning kan fungere, som den skal, forudsætter det i det væsentlige, at der findes markedsmekanismer, der giver de erhvervsdrivende, der er underlagt kvoteforpligtelsen, og som endnu ikke råder over de certifikater, der kræves for at opfylde den nævnte forpligtelse, mulighed for effektivt at forsyne sig med certifikater på rimelige vilkår (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 113).
- 112 Det er således vigtigt, at der oprettes mekanismer, der sikrer etableringen af et egentligt marked for grønne certifikater, hvor udbud og efterspørgsel reelt kan matches og afbalanceres, således at det faktisk er muligt for interesserede leverandører at forsyne sig med certifikater på rimelige vilkår (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 114).

- 113 Hvad angår den omstændighed, at de leverandører, der ikke overholder den kvoteforpligtelse, de er underlagt, i lighed med Essent i hovedsagerne pålægges en administrativ bøde, bemærkes følgende.
- 114 Selv om påleggelsen af en sådan bøde ganske vist kan betragtes som nødvendig med henblik på for det første at motivere producenterne til at øge produktionen af grøn elektricitet og for det andet at motivere de erhvervsdrivende, der er underlagt en kvoteforpligtelse, til faktisk at erhverve de krævede certifikater, er det imidlertid også vigtigt, at fremgangsmåden for fastsættelse og størrelsen af denne bøde ikke går videre, end hvad der er nødvendigt med henblik på at opnå en sådan motivation, navnlig ved i denne henseende at undgå at straffe de pågældende erhvervsdrivende på en måde, der er for vidtgående (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 116). Det tilkommer i givet fald den forelæggende ret at efterprøve, om dette er tilfældet for så vidt angår de i hovedsagerne omhandlede administrative bøder.
- 115 Endelig bemærkes for det fjerde, at for så vidt som der findes et marked for grønne certifikater, der opfylder de betingelser, der er nævnt i nærværende doms præmis 111 og 112, hvor de leverandører, der har importeret elektricitet fra andre medlemsstater, faktisk kan forsyne sig med grønne certifikater på rimelige vilkår, indebærer den omstændighed, at det i givet fald fortsat er muligt for producenterne af grøn elektricitet at sælge elektricitet og grønne certifikater samlet til de leverandører, der er underlagt kvoteforpligtelsen, ikke, at betingelserne for kvoteordningen går videre, end hvad der er nødvendigt for at opnå formålet om at øge produktionen af grøn elektricitet. Den omstændighed, at der stadig findes en sådan mulighed, synes således at kunne være et yderligere incitament for producenterne til at øge deres produktion af grøn elektricitet (jf. i denne retning dom Ålands Vindkraft, EU:C:2014:2037, præmis 118).
- 116 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål herefter besvares med, at artikel 28 EF og 30 EF samt EØS-aftalens artikel 11 og 13 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national støtteordning som den i hovedsagerne omhandlede, hvorefter den kompetente nationale reguleringsmyndighed tildeler omsættelige certifikater under hensyntagen til grøn elektricitet, der er produceret på den omhandlede regions område, og hvorefter elektricitetsleverandørerne er underlagt en forpligtelse til årligt at indgive et vist antal af disse certifikater til denne myndighed svarende til en kvote af deres samlede elektricitetsleveringer i denne region, idet de ellers kan pålægges administrative bøder, uden at disse leverandører må opfylde nævnte forpligtelse ved at anvende oprindelsesgarantier, der hidrører fra andre EU-medlemsstater eller tredjelande, der er parter i EØS-aftalen, for så vidt som:
- der oprettes mekanismer, der sikrer etableringen af et egentligt marked for certifikater, hvor udbud og efterspørgsel kan matches og afbalanceres, således at det faktisk er muligt for interesserede leverandører at forsyne sig med certifikater på rimelige vilkår
 - beregningsmetoden og størrelsen på den administrative bøde, der skal betales af de leverandører, der ikke har opfyldt denne forpligtelse, fastsættes således, at de ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at motivere producenterne til faktisk at øge deres produktion af grøn elektricitet og motivere de leverandører, der er underlagt nævnte forpligtelse, til faktisk at erhverve de krævede certifikater, navnlig ved at undgå at straffe disse leverandører på en måde, der er for vidtgående.

Det tredje spørgsmål

- 117 Med det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om de regler om forbud mod forskelsbehandling, der er indeholdt i henholdsvis artikel 18 TEUF, EØS-aftalens artikel 4 og artikel 3 i direktiv 2003/54 skal fortolkes således, at de er til hinder for en national støtteordning som den i hovedsagerne omhandlede, hvorefter den kompetente nationale reguleringsmyndighed tildeler omsættelige certifikater under hensyntagen til grøn elektricitet, der er produceret på den omhandlede regions område, og hvorefter elektricitetsleverandørerne er underlagt en forpligtelse til

årligt at indgive et vist antal af disse certifikater til denne myndighed svarende til en kvote af deres samlede elektricitetsleveringer i denne region, idet de ellers kan pålægges administrative bøder, uden at disse leverandører må opfylde nævnte forpligtelse ved at anvende oprindelsesgarantier, der hidrører fra andre EU-medlemsstater eller tredjelande, der er parter i EØS-aftalen.

- 118 Hvad indledningsvis angår artikel 18 TEUF fastsættes det heri, at inden for traktaternes anvendelsesområde og med forbehold af disses særlige bestemmelser er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt.
- 119 Det bemærkes, at den forelæggende ret i anmodningen om præjudiciel afgørelse hverken har redegjort for, på hvilken måde en ordning som den i hovedsagerne omhandlede kan medføre en forskellig behandling, der udgør forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, eller for, hvordan der i givet fald kan sondres mellem en sådan forskelsbehandling og den forskelsbehandling, der vedrører oprindelsesgarantier og elektricitet, der importeres fra andre medlemsstater, som allerede er genstand for det første præjudicielle spørgsmål.
- 120 Hvad angår hovedsagerne bemærkes endvidere, at Essent har anfægtet den omstændighed, at selskabet ikke i sin egenskab af elektricitetsleverandør kan anvende oprindelsesgarantier fra andre medlemsstater i Unionen og EØS med henblik på at opfylde den kvoteforpligtelse, som Essent er pålagt i medfør af den i hovedsagerne omhandlede lovgivning.
- 121 Det bemærkes imidlertid i denne henseende, at den i hovedsagerne omhandlede kvoteforpligtelse finder anvendelse på alle de elektricitetsleverandører, der driver virksomhed i regionen Flandern, uanset deres nationalitet. Den omstændighed, at nævnte leverandører ikke kan anvende oprindelsesgarantier i stedet for grønne certifikater vedrører ligeledes alle disse leverandører uanset deres nationalitet.
- 122 Hvad angår elektricitetsproducenterne bemærkes – ud over den omstændighed, at kvoteforpligtelsen ikke er rettet mod dem – at den omstændighed, at den elektricitet, som fremstilles af de producenter, der er hjemmehørende i andre medlemsstater, eventuelt kan være genstand for forskelsbehandling og udsættes for hindringer, når den importeres til regionen Flandern, er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 34 TEUF og er i denne henseende fuldt ud blevet undersøgt under hensyn til nævnte bestemmelse inden for rammerne af behandlingen af det første spørgsmål.
- 123 Hvad dernæst angår EØS-aftalens artikel 4, hvis ordlyd er stort set identisk med ordlyden af artikel 18 TEUF, følger det af den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 72, at der skal gives forrang for en analyse, der er identisk med den, der foretages med hensyn til nævnte artikel 18, således at det heller ikke fremgår, hvordan nævnte artikel 4 kan finde anvendelse på situationer som de i hovedsagerne omhandlede.
- 124 Hvad endelig angår artikel 3 i direktiv 2003/54 og med hensyn til for det første den forespørgsel, der er indeholdt i det tredje spørgsmål i forbindelse med sagerne C-207/12 og C-208/12 vedrørende spørgsmålet om, i hvilken udstrækning nævnte bestemmelse er relevant for så vidt angår EØS, bemærkes, således som det er anført i denne doms præmis 14, at afgørelse nr. 146/2005, hvorved nævnte direktiv blev indarbejdet i EØS-aftalen, trådte i kraft den 1. juni 2007. På denne baggrund, og henset til den omstændighed, at disse to sager vedrører VREG's afgørelser af 18. maj 2009 og bøder pålagt i 2008 og 2009, bemærkes, at nævnte artikel 3 finder tidsmæssig anvendelse inden for rammerne af disse sager.
- 125 For det andet bemærkes, at selv om det spørgsmål, som den forelæggende ret har forelagt, henviser til artikel 3 i direktiv 2003/54, fremgår det af den præcisering, der er indeholdt i forelæggelsesafgørelsen og gengivet i andet punktum af denne doms præmis 40, at dette spørgsmål skal forstås således, at det vedrører stk. 1 i nævnte bestemmelse.

- 126 For det tredje bemærkes, at artikel 3, stk. 1, i direktiv 2003/54 bl.a. bestemmer, at medlemsstaterne skal afstå fra at forskelsbehandle elektricitetselskaber for så vidt angår såvel rettigheder som forpligtelser.
- 127 I det foreliggende tilfælde har den forelæggende ret imidlertid ikke anført nogen forklaring om, hvilke forhold der ifølge denne ret skulle kunne udgøre forskelsbehandling som omhandlet i denne bestemmelse inden for rammerne af nærværende sager.
- 128 Det bemærkes således i denne forbindelse, at det fremgår af Domstolens faste praksis, at de forelæggende retter skal angive de nøjagtige grunde til, at de har rejst spørgsmål om fortolkningen af visse EU-retlige bestemmelser, og til, at de finder det nødvendigt at forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål (jf. bl.a. kendelse, C-234/05, EU:C:2005:662, præmis 9 og den deri nævnte retspraksis).
- 129 Under disse omstændigheder er Domstolen ikke i stand til at give den forelæggende ret yderligere oplysninger end dem, der allerede fremgår af denne doms præmis 120 og 121, dvs. at det ikke fremgår, på hvilken måde Essent inden for rammerne af hovedsagerne har været genstand for forskelsbehandling for så vidt angår selskabets rettigheder eller forpligtelser som leverandør på elektricitetsmarkedet.
- 130 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det tredje spørgsmål herefter besvares med, at de regler om forbud mod forskelsbehandling, der er indeholdt i henholdsvis artikel 18 TEUF, EØS-aftalens artikel 4 og artikel 3 i direktiv 2003/54, skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national støtteordning som den i hovedsagerne omhandlede, hvorefter den kompetente nationale reguleringsmyndighed tildeler omsættelige certifikater under hensyntagen til grøn elektricitet, der er produceret på den omhandlede regions område, og hvorefter elektricitetsleverandørerne er underlagt en forpligtelse til årligt at indgive et vist antal af disse certifikater til denne myndighed svarende til en kvote af deres samlede elektricitetsleveringer i denne region, idet de ellers kan pålægges administrative bøder, uden at disse leverandører må opfylde nævnte forpligtelse ved at anvende oprindelsesgarantier, der hidrører fra andre EU-medlemsstater eller tredjelande, der er parter i EØS-aftalen.

Sagsomkostninger

- 131 Da sagernes behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/77/EF af 27. september 2001 om fremme af elektricitet produceret fra vedvarende energikilder inden for det indre marked for elektricitet skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national støtteordning som den i hovedsagerne omhandlede, hvorefter den kompetente nationale reguleringsmyndighed tildeler omsættelige certifikater under hensyntagen til elektricitet fra vedvarende energikilder, der er produceret på den omhandlede regions område, og hvorefter elektricitetsleverandørerne er underlagt en forpligtelse til årligt at indgive et vist antal af disse certifikater til denne myndighed svarende til en kvote af deres samlede elektricitetsleveringer i denne region, idet de ellers kan pålægges administrative bøder, uden at disse leverandører må opfylde nævnte forpligtelse ved at anvende oprindelsesgarantier, der hidrører fra andre medlemsstater i Den Europæiske Union eller tredjelande, som er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.**

- 2) Artikel 28 EF og 30 EF samt artikel 11 og 13 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde af 2. maj 1992 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national støtteordning som den, der er beskrevet under punkt 1 i denne domskonklusion, for så vidt som:
- der oprettes mekanismer, der sikrer etableringen af et egentligt marked for certifikater, hvor udbud og efterspørgsel kan matches og afbalanceres, således at det faktisk er muligt for interesserede leverandører at forsyne sig med certifikater på rimelige vilkår
 - beregningsmetoden og størrelsen på den administrative bøde, der skal betales af de leverandører, der ikke har opfyldt den forpligtelse, som er nævnt under punkt 1 i denne domskonklusion, fastsættes således, at de ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at motivere producenterne til faktisk at øge deres produktion af elektricitet fra vedvarende energikilder og motivere de leverandører, der er underlagt nævnte forpligtelse, til faktisk at erhverve de krævede certifikater, navnlig ved at undgå at straffe disse leverandører på en måde, der er for vidtgående.
- 3) De regler om forbud mod forskelsbehandling, der er indeholdt i henholdsvis artikel 18 TEUF, artikel 4 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde af 2. maj 1992 og artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 96/92/EF skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national støtteordning som den, der er beskrevet under punkt 1 i denne domskonklusion.

Underskrifter